

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มี
คุณลักษณะ เฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัด
นครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 2

**The Area-Based Collaboration Research to Promote Peculiar Rice
Production Potentiality Creating the Food Stability in Nakhon
Ratchasima Province according to “Korat Cuisine to World Cuisine”
Strategy Phase 2.**

โดย

วิเชียร ฝอยสกุลง และคณะ

กันยายน 2559

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะ เฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/ภาระงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัยพื้นที่การบูรณาการงบประมาณให้มีความชัดเจน โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา ร่วมกับคณะวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาให้เห็นเป็น รูปธรรม 2) เพื่อติดตามและประเมินผลงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้ โครงการระยะที่ 1 จำนวน 14 โครงการ 3) เพื่อบริหารจัดการโจทย์วิจัยเชิงประเด็นตามกรอบ การพัฒนาชุดโครงการให้ได้รับการสนับสนุน และพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มี คุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัว โคราชสู่ครัวโลก การดำเนินงานโครงการนี้ เป็นการพัฒนาให้เกิดการพัฒนางานวิจัย และการสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนการพัฒนากระบวนการจัดการ ในมหาวิทยาลัย ในการส่งเสริมและสนับสนุนงานในลักษณะดังกล่าว ผลักดันให้เข้าสู่ระบบบริหาร จัดการของมหาวิทยาลัยอย่างเต็มรูปแบบ ระยะเวลาดำเนินโครงการในระยะที่ 2 รวม 12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2559 และมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัย กระบวนการที่ใช้ในการจัดการบริหารงานวิจัยใช้ กระบวนการประชุมและการมีส่วนร่วม กระบวนการจัดการความรู้ทั้งระหว่างหน่วยระดับ มหาวิทยาลัย ระหว่างคณะและนักวิจัย ระหว่างนักวิจัยพี่เลี้ยงและนักวิจัยรุ่นใหม่ มีการประชุม ปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัย พัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย มีระบบคลินิกวิจัยให้คำปรึกษา (Coaching) เป็นรายโครงการ

กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ใช้กระบวนการ การประชุมปฏิบัติการศึกษาบริบทและค้นหาโจทย์วิจัยในพื้นที่ โดยใช้เวทีระดมสมองค้นหาโจทย์ วิจัยร่วมกับภาคีต่างๆ ในพื้นที่ นำเสนอกระบวนการค้นหา การจัดการความรู้ (KM) แลกเปลี่ยน เรียนรู้ในกลุ่มนักวิจัย การนำเสนอประสบการณ์ ใช้กระบวนการ Training เป็นรายโครงการ จัดเวทีวิพากษ์โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก (สกว.) สถาบันคลังสมองของชาติ (KNIT) และ เครือข่าย

ผลการพัฒนาโจทย์และข้อเสนอโครงการวิจัย โครงการพัฒนางานวิจัยและ การสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ระยะที่ 1 ได้พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 14 โครงการ รวมงบประมาณที่จัดสรรแล้วเป็นจำนวนเงิน 2.80 ล้านบาท โดยมีสถานะ การดำเนินงาน ดังนี้ 1) เป็นโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 4 โครงการ 2) อยู่ระหว่าง ดำเนินการวิจัย 10 โครงการและผลการพัฒนาโจทย์และข้อเสนอโครงการวิจัยระยะที่ 2 จำนวน 15 โครงการ รวมงบประมาณที่จัดสรรแล้วเป็นจำนวนเงิน 3.24 ล้านบาท และมีสถานะอยู่

ระหว่างดำเนินการวิจัย ทั้ง 22 โครงการ (2 แผนงานวิจัย 7 โครงการย่อย 13 โครงการเดี่ยว) โครงการที่อยู่ระหว่างพัฒนาโครงการ จำนวน 2 โครงการ คาดการณ์งบประมาณ 500,000 บาท สามารถแบ่งกลุ่มเชิงประเด็นได้ 5 ด้าน คือประเด็นที่ 1 กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP ประเด็นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการติดตาม เฝ้าระวังภัยคุกคามความมั่นคงข้าวจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก ประเด็นที่ 3 นวัตกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน จากข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดนครราชสีมาสู่มาตรฐานสากล ประเด็นที่ 4 การศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน การขนส่งผลผลิตและการตลาดข้าวในจังหวัดนครราชสีมา ประเด็นที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่นด้านข้าวเพื่อความ มั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการพัฒนานักวิจัย มีการพัฒนานักวิจัยไปพร้อมๆ กับการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ซึ่งนักวิจัยในระยะที่ 1 ส่วนหนึ่งเป็นนักวิจัยหน้าใหม่ 11 โครงการ และอีกส่วนหนึ่งเป็นนักวิจัย ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยอยู่แล้ว 4 โครงการ ในระยะที่ 2 เป็นนักวิจัยใหม่ 6 โครงการ และ อีกส่วนหนึ่งเป็นนักวิจัยที่มีประสบการณ์ 18 โครงการ แต่ทั้ง 2 ส่วนนี้ยังคงติดอยู่กับการวิจัย พื้นฐานไม่มีประสบการณ์ทำวิจัยเชิงพื้นที่ ผลสำเร็จของโครงการวิจัยคือการตีพิมพ์ผลงานวิจัย การนำเสนอในการประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เท่านั้น การพัฒนางานวิจัย เชิงพื้นที่และการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้สร้างเวทีให้นักวิจัยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ นักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมไปถึงกระบวนการพัฒนา ข้อเสนอการวิจัยและกิจกรรมหนุนเสริมจากสถาบันคลังสมองของชาติซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความเข้มข้น อันเป็นเอกลักษณ์ของโครงการ ABC ผ่านการประชุม อบรม การประเมินข้อเสนอ โครงการและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ล้วนส่งผลให้นักวิจัยได้เล็งเห็นคุณค่าของการทำงานวิจัย รับผิดชอบต่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ทำทลายความสามารถ และผลสำเร็จไม่ใช่ แค่การนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานอย่างที่ผ่านมา

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะ และสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 2

หัวหน้าโครงการวิจัย รศ.ดร.วิเชียร ฝอยพิกุลและคณะ

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ปีที่สิ้นสุด 2559

การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะ และสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/ภาระงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัยพื้นที่การบูรณาการงบประมาณให้มีความชัดเจน โดยสถาบันวิจัยและพัฒนามาร่วมกับคณะวิชาต่างๆในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาให้เห็นเป็น รูปธรรม 2) เพื่อติดตามและประเมินผลงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้ โครงการระยะที่ 1 จำนวน 14 โครงการ 3) เพื่อบริหารจัดการโจทย์วิจัยเชิงประเด็นตามกรอบ การพัฒนาชุดโครงการให้ได้รับการสนับสนุน และพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มี คุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ ครัวโคราชสู่ครัวโลก พื้นที่ในการวิจัยคือ อำเภอกระเบื้องใหญ่ อำเภอหินดาด โดยใช้กระบวนการ การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่

ผลการดำเนินงานของโครงการฯ จนถึงปัจจุบันกับการพัฒนาระบบและกลไก มหาวิทยาลัย ในช่วงเวลา 2 ปี ตั้งแต่จุดเริ่มต้นในเดือนตุลาคม 2557 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง ในเชิงระบบบริหารงานวิจัยระดับสถาบัน คือ เกิดคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ มีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการวิจัยเพื่อภารกิจเฉพาะด้าน มีการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ในโครงการอย่างต่อเนื่อง ในส่วนการพัฒนาพื้นที่ได้มีการดำเนินงานวิจัยเป็นเวลา 2 ปี ผ่าน โครงการวิจัยพบว่า เกิดการศึกษาบริบทชุมชนเป็นองค์รวม เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างนักวิจัยและประชาคมในพื้นที่ มีการปรับกระบวนการทำงานพัฒนาชุมชนที่ชัดเจน รวมถึงได้ค้นพบแนวทางการแก้ไขปัญหาผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพการทำข้าวโป่งเชิงพานิชย์ที่ดำเนินการผ่านโครงการวิจัยตั้งแต่ปีแรกต่อเนื่อง ปีที่ 2 ทำให้เกิดความเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกันมากขึ้น และปัจจุบันโครงการย่อยในทั้ง 6 โครงการ ยังคงอยู่ระหว่างการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการฯ เพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ที่เป็นรูปธรรมตามเป้าหมาย ของแต่ละโครงการฯ ต่อไป

Abstract

Title Research and development for promoting latency of sustainable and qualified rice production according to the strategy of .Korat Food Valley : Kitchen of the world” in phase two.

Researchers Assoc.Prof.Dr.Wichean Foypikul and others.

Institute Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

Year Ended 2016

The main purpose of the research is to create the potential of rice production in Nakhon Ratchasima Province, Thailand. This study aims in creating the special character for rice which is cultivated and planted in Nakhon Ratchasima province. This research emphasizes in creating the sustainability of Korat’s rice to be the most important part of Korat Food Valley : Kitchen of the world. This is phase two of research experiment. There are four objectives that are 1.)to develop the managing systems, rules, guidelines, workloads and performance budget of all faculties and Research and Development Institute of Nakhon Ratchasima Rajabhat University (NRRU) 2.)to follow up and evaluate all fourteen area based researches which were funded in phase one and 3.)to administrate all research propositions which were funded to be met the strategy of Nakhon Ratchasima province which concerns Korat Food Valley : Kitchen of the world. There are two research area based where are Kra Bung Yai District and Hin Dard District, Nakhon Ratchasima province.

The research results were found out that there were obvious changes in research managing systems in NRRU. There was setting up the board of Korat area based research committee. This board pushed forward all research propositions and all fourteen area based researches to be successful. Obviously, within two fiscal years, there were the development of socio-cultural contexts, the development of local learning, working and researching process, and the development of the cooperation of local people and researchers. Clearly, this research could create Korat social research participation between groups of local people and NRRU researchers. They solved the problem and moved forward together like the model research involved with Korat indigenous rice cracker or Khao-Pong which could be in Korat Food Valley : Kitchen of the world. This model research could be one example in indicating the continual success since phase one to phase two. At this stage, there are six subordinate researches that are in processing. These six projects will be successful in developing local area based following the research objects placed.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน.....	3
วิธีดำเนินการ.....	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย.....	8
การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่.....	8
ผลการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่.....	17
บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์.....	26
บริบทพื้นที่และเป้าหมายการพัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่.....	26
การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนางานวิจัย.....	33
การพัฒนาโจทย์วิจัย.....	33
ผลการดำเนินการวิจัย.....	40
บทที่ 4 ข้อวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย.....	121
สรุปภาพผลการดำเนินงานจากการทำงาน ในทั้ง 2 มิติ ด้านการบริหารจัดการ	121
การวิจัยและด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่	
อภิปรายผลการวิจัย.....	123
ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการทำงานในปีต่อไป.....	126
บรรณานุกรม.....	128

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	130
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยและแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ประสานงานโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ภายใต้การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ คราวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 1 และ 2	
- ประกาศการรับข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ ภายใต้โครงการ “โครงการวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ปีที่ 2”	
- ประกาศให้ทุนอุดหนุนการวิจัยสำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	
ภาคผนวก ข กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ระหว่างเดือนตุลาคม 2558 – กันยายน 2559.....	152
ภาคผนวก ค รายงานทางการเงิน.....	185

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในมหาวิทยาลัย พิจารณาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ.....	10
2	ข้อมูลโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนระยะที่ 1 – ระยะที่ 2.....	34
3	ข้อมูลโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนระยะที่ 1.....	35
4	ข้อมูลโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนระยะที่ 2.....	37
5	การสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดชัดเจนของโครงการวิจัยในระยะที่ 1.....	106

บทที่ 1

บทนำ

สัญญาเลขที่

RDG58A13592064

ชื่อโครงการ

การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 2

หัวหน้าโครงการ

: รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ฝอยพิกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

หน่วยงานร่วมโครงการ : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชนครราชสีมา

ระยะเวลาดำเนินการ : 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2559)

ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

จากผลการดำเนินงานภายใต้ทุนนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โครงการ การวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก มาในระบะที่ 1และระยะที่ 2 (30 ต.ค 57 –31ต.ค 59) ด้านประเด็นโจทย์การพัฒนาพื้นที่การหิบบก ประเด็นโจทย์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเป็นตั้ตั้ง จังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากเป็นลำดับ 1 ของประเทศ มีพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่า 4 ล้านไร่ และเป็นหนึ่งในจังหวัดนําร่องของการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปแบบครบวงจรของกระทรวงอุตสาหกรรมภายใต้โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปครบวงจร(Thailand Food Valley) ดังนั้นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของการพัฒนาเพื่อเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ข้อที่ 1 คือ “ข้าว”และพืชหลักในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ในการพัฒนาจะต้องพัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เริ่มจากกระบวนการเพาะปลูก การแปรรูป การจัดจำหน่ายสู่ตลาด การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและเครื่องหมายการค้าที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น ทั้งนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมามีทุนการทำงานจากโครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดนครราชสีมา (ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สกว.) โดยร่วมมือกับหน่วยงาน/ภาคีในพื้นที่ เช่น สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครราชสีมาและภาคประชาชน จึงเกิดเครือข่ายความร่วมมือที่พร้อมจะร่วมกันบูรณาการ

เพื่อการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนได้ ดังนั้นงานนี้จึงถือเป็นการพัฒนาต่อยอดจากฐานเดิมที่มีอยู่เพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมของมหาวิทยาลัยที่จะสามารถตอบอัตลักษณ์ของความเป็นที่พึงของท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น โดยจะเน้นส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและอุตสาหกรรมการแปรรูปข้าว และพืชหลักที่สำคัญที่มีผลต่อเกษตรกรเป็นส่วนมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของประชากรที่มีในจังหวัดนครราชสีมา ให้มีการพัฒนาตามห่วงโซ่อุปทานและสร้างความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาด้านการเกษตรด้วยการวิจัยและพัฒนา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปข้าวและพืชอาหารหลักในจังหวัดนครราชสีมาแบบครบวงจร (Korat Food Valley) ต่อไปและจากผลการดำเนินงานทั้ง 2 ระยะที่ผ่านมาทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ต้องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพิ่มขึ้น เกิดการเชื่อมโยงงานวิจัยกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และยังมีผลสืบเนื่องต่อการร่วมทำงานกับภาคีต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา เช่น การเป็นที่ปรึกษาและดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพข้าวจังหวัดนครราชสีมา ปี 2561-2564 การจัดทำข้อมูลสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์จังหวัดนครราชสีมาให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา การเป็นที่ปรึกษาการวิจัยและพัฒนาให้กับสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา ร่วมกับหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา พัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อยกระดับการพัฒนาข้าวโคราช ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พัฒนาชุดโครงการวิจัย”การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับการผลิตข้าวทุ่งสัมฤทธิ์สู่การแข่งขันเชิงพาณิชย์โดยภาคีเครือข่ายการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา” เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวและแผนกลยุทธ์การตลาดที่จะช่วยการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและรายได้ เป็นต้น และเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับโครงการระยะที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จึงได้กำหนดโครงการระยะที่ 3 ภายใต้ชื่อ “นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่หนุนเสริมขีดความสามารถภาคการเกษตรและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดนครราชสีมา” โดยเน้นเป้าหมายตามยุทธศาสตร์เดิมและเพิ่มเติมการกำหนดตามนโยบาย Re-Profitting ของมหาวิทยาลัยที่ชัดเจนขึ้น เชื่อมโยงกับนโยบาย Thailand 4.0 และการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา 4.0 ที่จะต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้มากขึ้น โดยเป้าหมายจะต้องนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงานเศรษฐกิจการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้พลังความรู้และข้อมูลที่มีฐานเดิมที่มีอยู่ของหน่วยงานต่างๆ ร่วมกับการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และบัญชีครัวเรือนหนุนเสริมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร สร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของครัวเรือนที่ทำการเกษตร วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางในจังหวัดนครราชสีมา ครอบคลุมการบูรณาการการเรียนการสอน และการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาให้เป็นที่พึ่งทางวิชาการของท้องถิ่นอย่างแท้จริงด้านระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย พบว่ายังต้องมีการพัฒนาเรื่องการบริหารจัดการเชิงระบบในการสนับสนุนการวิจัยที่สามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ได้อย่างชัดเจนให้มีความต่อเนื่อง การดำเนินงานนี้จึงเน้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาระบบและกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันวิจัยและพัฒนา ศูนย์ศึกษาและพัฒนาโคราช และคณะวิชาต่างๆ ตลอดจนเกิดการพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยรวมทั้งนักวิจัยรุ่นใหม่เชิงพื้นที่ให้เพิ่มมากขึ้นจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ระบบบริหารจัดการของสถาบันวิจัยและพัฒนาในด้าน กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์ภาระงาน ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินงานของคณะกรรมการ

ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเอื้อต่อการทำงานของนักวิจัยที่กำลังพัฒนาเพื่อการพัฒนางานวิจัยพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนในมหาวิทยาลัย ต่อไป รวมทั้งการหนุนเสริมนักวิจัยของมหาวิทยาลัยเอง ที่จะต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมที่เอื้อต่อการพัฒนานักวิจัยอย่างต่อเนื่องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดกิจกรรมอบรมเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่ การคัดเลือกเครื่องมือ การตั้งโจทย์หรือค้นหาโจทย์ การเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายในจังหวัดนครราชสีมา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อผลักดันให้เกิดการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น ในระยะที่ 1 นี้มีนักวิจัยที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาทั้งสิ้นจำนวน 90 คน และในการพัฒนาเชิงประเด็นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและอุตสาหกรรมการแปรรูปข้าวตามห่วงโซ่อุปทานและสร้างความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลกด้วยการวิจัยและพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการในระยะแรกมีโครงการที่พัฒนาภายใต้การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้าวจำนวน 9 โครงการ จาก 14 โครงการ มีนักวิจัย 40 คน และในระยะที่ 2 ได้สนับสนุนโครงการจำนวนทั้งสิ้น 22 โครงการ ซึ่งอยู่ระหว่างกระบวนการวิจัย โดยจากผลการดำเนินงานมา 2 ปี มีการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งสิ้น 94 คน จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการนวัตกรรมเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาทั้งในระบบบริหารจัดการงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเองและการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ที่จะสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ได้อย่างชัดเจน และเกิดการพัฒนายั่งยืน ทั้งในระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เกิดการบูรณาการงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่กับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคมตามโจทย์เชิงประเด็นต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ กฎ/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/ภาระงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัยพื้นที่การบูรณาการงบประมาณให้มีความชัดเจน โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาร่วมกับคณะวิชาต่างๆในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาให้เห็นเป็นรูปธรรม

2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการระยะที่ 1 จำนวน 14 โครงการ

2.3 เพื่อบริหารจัดการโจทย์วิจัยเชิงประเด็นตามกรอบการพัฒนาชุดโครงการให้ได้รับการสนับสนุน และพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

3.1 แนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายใต้แนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ (Area Based Collaborative Research) ร่วมกับศาสตร์ต่างๆในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3.2 เป้าหมายและรูปธรรมของสิ่งที่ต้องการขับเคลื่อนให้เห็นผลภายใน ปีงบประมาณ 2558-2559 (จำนวน 24 เดือน)

3.2.1 เกิดระบบบริหารจัดการงานวิจัยในมหาวิทยาลัย ที่มีความเข้มแข็งและสามารถนำพากระบวนการวิจัยชุมชนมีประสิทธิภาพสูง มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ สัญญาทุนวิจัย และแนวปฏิบัติที่เอื้อต่อการพัฒนานักวิจัยและระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีระบบการพัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยจากการบูรณาการเชื่อมโยงกับคณะวิชาต่างๆ เกิดกระบวนการสร้างนักวิชาการรับใช้สังคมภายใต้โครงการวิจัยที่เป็นรูปธรรม และมีรูปแบบการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัย อันเป็นการปูฐานบันไดสำหรับการพัฒนานักวิจัยสู่นักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

3.2.2 เกิดระบบการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ ที่มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (University responsibility) ที่เป็นรูปธรรม

3.2.3 เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนครราชสีมา อย่างเป็นรูปธรรมตามแผนการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา พัฒนากลุ่มเกษตรกรรมมีศักยภาพในการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะเพิ่มขึ้นและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และภาคีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการได้ทำบทบาทหน้าที่เพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และมีการพัฒนาชุดโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยเข้าไปทำงานด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดพื้นที่ต้นแบบแหล่งจัดการเรียนรู้ด้านความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เริ่มจากกระบวนการเพาะปลูก การแปรรูป การจัดจำหน่ายสู่ตลาด การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและเครื่องหมายการค้าที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมา การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาอย่างแท้จริง

มหาวิทยาลัยปฏิบัติการที่สนองต่อพันธกิจและปรัชญาของมหาวิทยาลัยในการเป็นพี่เลี้ยงของท้องถิ่น ภาพรวมการพัฒนากระบวนการจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ ซึ่งส่งเสริมการสร้างกลไกความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกเพื่อดำเนินงาน ตั้งแต่ระยะต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และมีระบบสนับสนุนที่เกิดความสนใจ รวมทั้งการบูรณาการงบประมาณกับหน่วยงานนั้น คณะผู้วิจัยได้ระดมสมองเพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่โดยใช้วงจรในการพัฒนาคุณภาพ PDCA ในการพัฒนา

ระบบพัฒนาโจทย์วิจัย

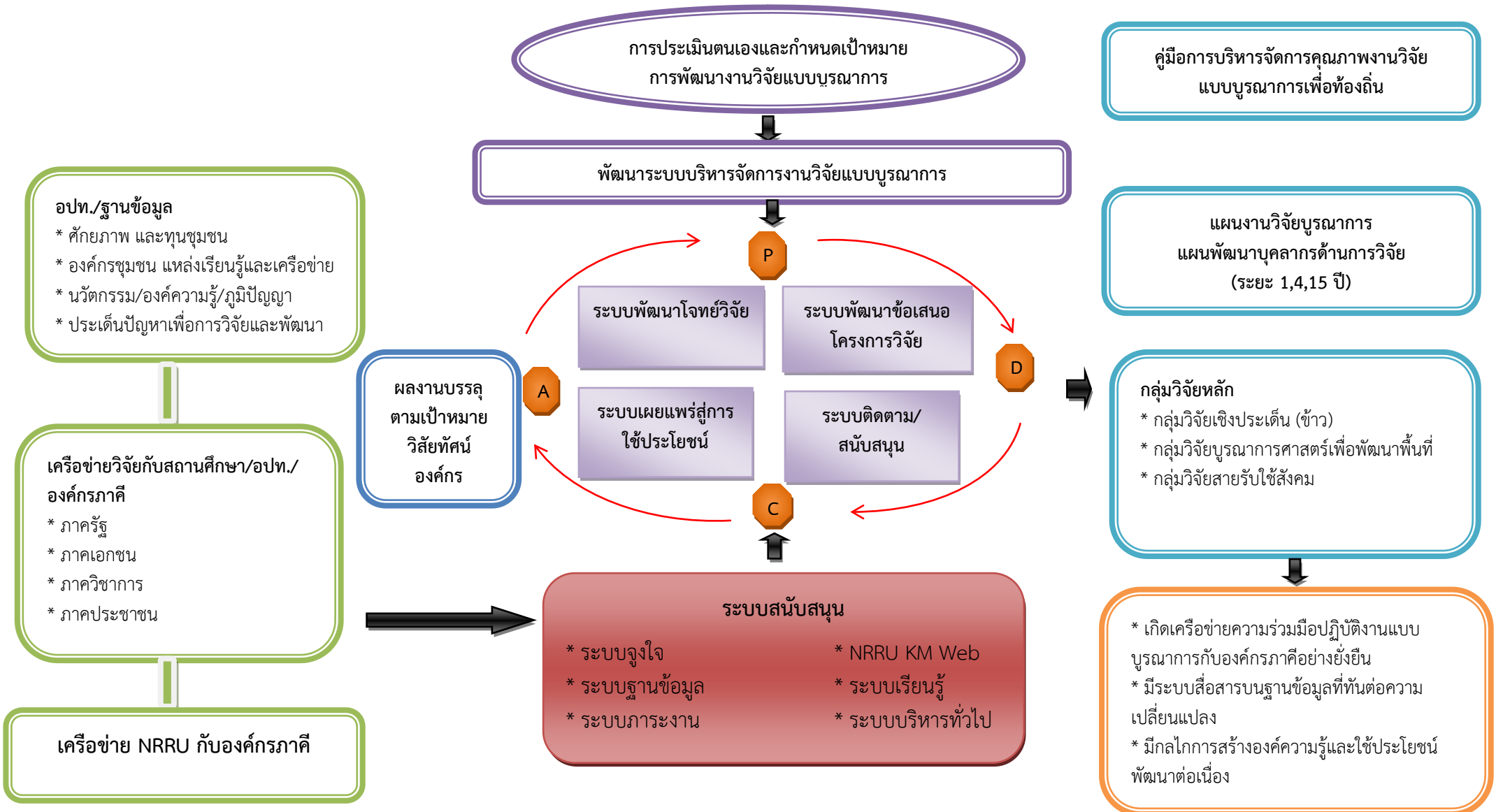
ระบบพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

ระบบติดตามและสนับสนุน

ระบบเผยแพร่สู่การใช้ประโยชน์

โดยมีองค์กรภาคีเครือข่าย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคประชาชน รวมทั้งฐานข้อมูลบริบทพื้นที่ในจังหวัดสนับสนุนเพื่อให้เกิดระบบดังกล่าว รายละเอียดดังภาพที่ 1

ระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่

ภาพที่ 1 แนวคิดการพัฒนาบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อพัฒนา

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้แก่ ภาคีเครือข่ายและเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับเชิงปริมาณภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ (Area Based Collaborative Research) โดยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research)

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 จัดเวทีทำความเข้าใจร่วมกันในระดับมหาวิทยาลัยและวิเคราะห์ SWOT ในระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3.2 การจัดเวทีประสานพหุภาคีในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเพื่อสร้างความร่วมมือและสร้างเครื่องมือวิจัยสำหรับการวิจัยและพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

3.3 ทำการเก็บรวบรวมสถานการณ์ข้อมูลร่วมภาคีเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

3.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ ตามยุทธศาสตร์ Korat food valley จากข้อมูลและสถานการณ์ที่มี

3.5 จัดเวทีแบบมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา

3.6 กระบวนการพัฒนาโจทย์เพื่อพัฒนาพื้นที่ภายใต้การขับเคลื่อนของโครงการวิจัย เพื่อให้เกิดการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ในการพัฒนาพื้นที่

3.7 ประมวลผลโครงการและเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ในปีที่ 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับมิติของแต่ละโครงการโดยจะเน้นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณร่วมกัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เกิดระบบการบริหารจัดการและประเมินผลโครงการ ที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปแบบที่ได้มาตรฐานสำหรับใช้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยการบูรณาการทุกคณะวิชาเข้ามามีส่วนร่วม

2. เกิดระบบกลไกและบรรยากาศทางวิชาการจากการบริหารจัดการและประเมินผลโครงการและสามารถสร้างนักบริหารจัดการงานวิจัยไม่น้อยกว่า 4 คน สร้างนักวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ซึ่งเป็นนักวิจัยใหม่จำนวนไม่น้อยกว่า 40 คน เกิดการพัฒนาผลงานวิชาการและนักวิจัยสายรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ไม่น้อยกว่า 20 คน

3. เกิดศูนย์/กลุ่มงาน/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่เป็นศูนย์กลางที่รับผิดชอบ ประสานงานและดำเนินงานที่เกี่ยวข้องทุกอย่างภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิจัยและพัฒนา

4. เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนครราชสีมาอย่างเป็นรูปธรรมตามแผนการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา พัฒนากลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพในการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะเพิ่มขึ้นและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์และภาคีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการได้ทำบทบาทหน้าที่เพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และมีการพัฒนาชุดโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยเข้าไปทำงานด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดพื้นที่ต้นแบบแหล่งจัดการเรียนรู้ด้านความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เริ่มจากกระบวนการเพาะปลูก การแปรรูป การจัดจำหน่ายสู่ตลาด มีการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และเครื่องหมายการค้าที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมา การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาอย่างแท้จริง

5. ได้ระบบการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (University responsibility)

บทที่ 2

การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่นั้น สถาบันวิจัยและพัฒนาในฐานะผู้ประสานงานโครงการฯ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยตามลำดับดังนี้

การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่

กระบวนการที่ใช้ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

กระบวนการที่ใช้ในการจัดการบริหารงานวิจัย ใช้กระบวนการประชุมและการมีส่วนร่วม กระบวนการจัดการความรู้ทั้งระหว่างหน่วยระดับมหาวิทยาลัย ระหว่างคณะและนักวิจัย ระหว่างนักวิจัย พี่เลี้ยงและนักวิจัยรุ่นใหม่ มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัย พัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัย ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย มีระบบคลินิกวิจัยให้คำปรึกษา (Coaching) เป็นรายโครงการ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป คือมีระบบการจัดการงานวิจัย ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ระบบกระบวนการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ

กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ใช้กระบวนการการประชุมปฏิบัติการให้ศึกษาบริบทและค้นหาโจทย์วิจัยในพื้นที่ โดยใช้เวทีระดมสมองค้นหาโจทย์วิจัยร่วมกับภาคีต่างๆ ในพื้นที่ นำเสนอกระบวนการค้นหาการจัดการความรู้ (KM) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มนักวิจัย ในการนำเสนอประสบการณ์ ใช้กระบวนการ Training เป็นรายโครงการ จัดเวทีวิพากษ์โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก (สกว.) สถาบันคลังสมองของชาติ (KNIT) และเครือข่าย

ด้านระบบจัดการงานวิจัยระดับมหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมีบทบาทในการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้งในรูปแบบทุนวิจัยและการส่งเสริมการวิจัยเพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

1.ระบบจัดการงานวิจัยระดับมหาวิทยาลัยรูปแบบเดิม

เดิมโครงสร้างการบริหารงานวิจัยในระดับมหาวิทยาลัยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ เป็นผู้กำกับและติดตามงานวิจัยและงานบริการวิชาการ และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นผู้กำกับและติดตามงานวิจัย โดยระดับคณะยังไม่มีบทบาทการกำกับติดตามงานวิจัยอย่างชัดเจนรูปแบบการดำเนินงานยังต้องให้มหาวิทยาลัยโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการ และในระดับมหาวิทยาลัยมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง โดยสาระในการประชุมจะเป็นเรื่องทิศทางด้านวิจัยและการกำกับติดตามงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการวิจัย การได้รับทุนวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยจะอยู่ในวงจำกัด

2. ระบบจัดการงานวิจัยระดับมหาวิทยาลัยรูปแบบใหม่

ระบบบริหารจัดการงานวิชาการและงานวิจัยที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ จะมีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่และคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่มีผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะร่วมเป็นกรรมการ มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนเพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในการเป็น “ที่พึ่งของท้องถิ่น” สถาบันวิจัยและพัฒนา ได้ทำบทบาทในภารกิจด้านการวิจัย สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดนักวิจัยและงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การสนับสนุน เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะแรก ได้กำหนดให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแต่ละ คณะละ 30,000 บาท เพื่อใช้เป็นงบประมาณสำหรับการลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพ โอกาส และปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย มีระเบียบ ข้อบังคับ และฐานข้อมูลนักวิจัย มีการจัดอบรมการใช้ฐานข้อมูลให้กับผู้บริหารและอาจารย์/นักวิจัย ฐานข้อมูลมีการจัดเก็บข้อมูลจากนักวิจัย มีความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อค้นหาประเด็นปัญหาและประเด็นการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งเครือข่าย NRRU และองค์กรภาคีในจังหวัดเพื่อร่วมร่วมวิจัย และแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ

2.2 กระบวนการ มีการพัฒนาตามกระบวนการ PDCA เพื่อพัฒนาระบบพัฒนาโจทย์วิจัย ระบบพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย ระบบติดตามหรือสนับสนุน ระบบเผยแพร่สู่การใช้ประโยชน์ ซึ่งกระบวนการนี้มีระบบสนับสนุนเกี่ยวกับแรงจูงใจ ฐานข้อมูลวิจัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) เพื่อให้เกิดกระบวนการดังกล่าวขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านผลที่ได้คือ ได้โครงการวิจัยเชิงพื้นที่ จำนวน 13 โครงการ เกิดนักวิจัยเชิงพื้นที่ 32 คน นอกจากนี้จะได้คู่มือบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ แผนงานพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด กลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพในการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะ นอกจากนี้ยังเกิดเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน มีกลไกการสร้างองค์ความรู้และนำไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

3. การพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่และการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้สร้างเวทีให้นักวิจัยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมไปถึงกระบวนการพัฒนาข้อเสนอการวิจัยและกิจกรรมหนุนเสริมจากสถาบันคลังสมองของชาติซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความเข้มข้น อันเป็นเอกลักษณ์ของโครงการ ABC ผ่านการประชุม อบรม การประเมินข้อเสนอโครงการและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ล้วนส่งผลให้นักวิจัยได้เล็งเห็นคุณค่าของการทำงานวิจัยรับใช้สังคม

ผลการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในมหาวิทยาลัย พิจารณาวิเคราะห์
ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายการทำงานของโครงการในระยะนี้

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในมหาวิทยาลัย

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ ในการสร้างการ เปลี่ยนแปลงและพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิด จากระบบใหม่
โครงสร้าง/กลไกการ จัดการ	- โครงสร้างการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมีหน่วยขับเคลื่อนการบริหารจัดการคือ สถาบันวิจัยและพัฒนา สายการบังคับบัญชาขึ้นตรงกับอธิการบดี - มหาวิทยาลัยมีการจัดทำระบบการบริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ดังนี้ - มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานวิจัยในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนวิจัยที่มีทั้งผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย และผู้แทนจากคณะต่างๆ - มีคู่มือบริหารจัดการงานวิจัยที่ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย - มีระบบการจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัย - มีระบบส่งเสริมและพัฒนานักวิจัย - มีระบบกำกับติดตามความก้าวหน้างานวิจัย - มีระบบสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่งานวิจัย	- ระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเดิม ไม่ได้เน้นงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างชัดเจน มีเพียงการสนับสนุนงานวิจัยชุมชนท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือ ด้านอาหาร ผ้า และการท่องเที่ยว ในปัจจุบันได้มีการสร้างระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัย เชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ดังนี้ - จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธานและมีผู้บริหารของคณะต่างๆ มาเป็นคณะกรรมการ - มีการศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ - จัดประชุมเพื่อออกแบบระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่โดยการมีส่วนร่วม - มีการดำเนินการตามระบบที่พัฒนาขึ้นและมีการประชุมเพื่อทบทวนระบบและกลไกการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	- ผู้บริหารและคณาจารย์มีความตื่นตัวและเห็นความสำคัญของงานวิจัยเชิงพื้นที่มากขึ้น - เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ระหว่างสถาบันวิจัยและพัฒนาและคณะวิชาต่างๆ มากขึ้น - เกิดกิจกรรมวิจัยและบรรยากาศการสร้างกลุ่มวิจัยเชิงพื้นที่และกระบวนการพัฒนานักวิจัย รวมทั้งการพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่มากขึ้น - มหาวิทยาลัยคาดหวังที่จะเกิดระบบและกลไกการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ จนกระทั่งเกิดระบบการวิจัยเชิงพื้นที่ที่ยั่งยืนกลมกลืนกับระบบการบริหารงานวิจัยปกติ

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง และพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิด จากระบบใหม่
บุคลากรของมหาวิทยาลัย	นักวิจัยส่วนมากทำงานวิจัยประเภทงานวิจัยเชิงวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แต่งานวิจัยเชิงพื้นที่มีน้อยมาก	- ได้มีกระบวนการพัฒนา นักวิจัยใหม่ โดยมีลักษณะการทำวิจัยเชิงพื้นที่ ใช้ระบบพี่เลี้ยงที่คอยให้คำแนะนำ - มีการลงพื้นที่เพื่อค้นหาโจทย์วิจัย จัดเวทีประชุมพัฒนาโจทย์วิจัย จัดเวทีพัฒนาคุณภาพข้อเสนอการวิจัยโดยมีตัวแทนจากพื้นที่เข้ามาร่วมรับฟังและร่วมระดมสมอง - มีประเมินคุณภาพข้อเสนอการวิจัย โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ทรงคุณวุฒิ และประเมินข้อเสนอการวิจัย	- นักวิจัยสนใจในการพัฒนาการวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มมากขึ้นมากขึ้น - มีกระบวนการพัฒนาที่ชัดเจนและเกิดบรรยากาศทางวิชาการ
การบริหารจัดการงบประมาณ/การเงิน	- เดิมการจัดสรรทุนไม่ได้กำหนดกำหนดกรอบงบประมาณที่ชัดเจนในการจัดสรรทุน - แหล่งงบประมาณมาจากส่วนกลางเท่านั้น	- แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพงานวิจัยและงบประมาณ - ประชุมกำหนดกรอบงบประมาณที่สอดคล้องกับตามภารกิจ “ที่พึงของท้องถิ่น” และ KPI ของมหาวิทยาลัย - ให้หน่วยงานระดับคณะร่วมทุนวิจัย	- มีคณะกรรมการ - มีกรอบงบประมาณที่สอดคล้องกับตามภารกิจ “ที่พึงของท้องถิ่น” และ KPI ของมหาวิทยาลัย - หน่วยงานระดับคณะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิจัยและร่วมทุนวิจัย

ประเด็น	สถานการณ์ระบบเดิม	กระบวนการที่ใช้ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง และพัฒนา	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิด จากระบบใหม่
กฎ/ระเบียบ/ หลักเกณฑ์	- มหาวิทยาลัยมีระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการวิจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการวิจัย ดังนี้ - ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ว่าด้วยทุนอุดหนุนการวิจัย พ.ศ. 2553 - ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ว่าด้วยกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา - ประกาศหลักเกณฑ์การเสนอขอรับทุนการบูรณาการ การเรียนการสอน การสังเคราะห์ความรู้ด้านการวิจัยและการบริหารจัดการ พ.ศ. 2557 - ประกาศหลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าตอบแทนการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารระดับชาติและนานาชาติ พ.ศ. 2556 - ประกาศหลักเกณฑ์คุณสมบัติ และอัตราการจัดสรรทุนสนับสนุนการไปนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ และนานาชาติ พ.ศ. 2556	- ทบทวนกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ - ประชุมโดยทุกคณะและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการจากการยกย่องร่วมกับคณะกรรมการ	การดำเนินการในการพัฒนาข้อเสนอการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ รวมทั้งการจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ตาม TOR ที่วางไว้นั้นผลการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

แผน	ระยะเวลา	กิจกรรม TOR	ผลที่คาดหวัง TOR	ผลที่เกิดขึ้นจริง	คำชี้แจง
1.กระบวนการพัฒนาระบบ บริหารจัดการงานวิจัยพื้นที่ และวิจัยทั่วไปของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมาโดยใช้ เครื่องมือ KM /Forum/ Virtual Forum	1-12	จัดประชุม ระดมสมอง	1.เกิดการพัฒนากฎ ระเบียบและเกณฑ์ภาระ งานที่เอื้อกับนักวิจัยเป็น รูปธรรม 2.เกิดระบบกลไกและ บรรยากาศทางวิชาการ จากการบริหารจัดการและ ประเมินผลโครงการและ สามารถสร้างนักบริหาร จัดการงานวิจัยไม่น้อยกว่า 4 คน สร้างนักวิจัยเพื่อการ พัฒนาพื้นที่ซึ่งเป็นนักวิจัย ใหม่จำนวนไม่น้อยกว่า 40 คน เกิดการพัฒนาผลงาน วิชาการและนักวิจัยสายรับ ใช้สังคมของมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมาได้ไม่ น้อยกว่า 20 คน 3.เกิดศูนย์/กลุ่มงาน/ หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ งานวิจัยและพัฒนาพื้นที่ เป็นศูนย์กลางที่รับผิดชอบ ประสานงานและ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องทุก อย่างภายใต้การกำกับดูแล ของสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 1 ศูนย์/กลุ่มงาน/ หน่วยงาน 4.คู่มือการบริหารจัดการ งานวิจัยและพัฒนาพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	1.ปรับปรุงประกาศ การสร้าง แรงจูงใจในการ ไปนำเสนอ ผลงานวิชาการ และการตีพิมพ์ เผยแพร่ 2.มีการสร้างนัก บริหารจัดการ งานวิจัยเพื่อช่วย ประสานและให้ คำปรึกษาแต่ละ กรอบการวิจัย จำนวน 6 กรอบ การวิจัย 3.เกิดศูนย์วิจัย และบริการ วิชาการของคณะ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี 1 ศูนย์ 4. มีคู่มือการ บริหารจัดการ งานวิจัยและ พัฒนาพื้นที่ มหาวิทยาลัยราช ภัฏนครราชสีมา	ดำเนินการได้ ตามแผน ยกเว้นการ สร้างนัก บริหารจัดการ งานวิจัยยังไม่ เป็นไปตาม ความคาดหวัง เนื่องจากนัก บริหารจัดการ ยังขาดความ เข้าใจบทบาท หน้าที่ มีภาระ งานเยอะและ ขาดต่อเนื่องใน การประสาน ติดตาม

แผน	ระยะเวลา	กิจกรรม TOR	ผลที่คาดหวัง TOR	ผลที่เกิดขึ้นจริง	คำชี้แจง
2.กระบวนการจัดเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยระยะที่ 2 จาก 5 ชุดโครงการที่ส่ง full proposal ไว้ โดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมพิจารณา	1-2	จัดเวทีพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย	ข้อเสนอโครงการวิจัยเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและข้อเสนอโครงการมีคุณภาพเป็นไปตามกรอบเป้าหมายที่กำหนดไว้	มีโครงการวิจัยระยะที่ 2 ที่ได้รับการสนับสนุนจำนวน 2 แผนงาน 13 โครงการวิจัย	ดำเนินการตามแผน
3.ติดตามและประเมินผลโครงการระยะที่ 1 เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย	3	จัดเวที 2 ครั้ง และลงพื้นที่ติดตาม 1 ครั้ง	1. มีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการร่วมระหว่างภาคีเครือข่าย	1. จัดเวทีรายงานความก้าวหน้างานวิจัยโดยเชิญทรงคุณวุฒิจากสกว. ให้ข้อเสนอแนะ 2. การติดตามเยี่ยมพื้นที่/ชุมชนร่วมกับโครงการที่ได้รับทุน	ดำเนินการตามแผน
4. ดำเนินการวิจัยรายประเด็นตามโจทย์การพัฒนาเชิงประเด็นของแต่ละโครงการร่วมกับภาคีในพื้นที่	1-10	1.จัดสรรทุนให้แต่ละกรอปปไปพัฒนาร่วมกับภาคีในพื้นที่ 2.การอบรมปฏิบัติการการคัดเลือกเครื่องมือและกระบวนการทำงานวิจัย ABC	บริหารจัดการโจทย์วิจัยเชิงประเด็นตามกรอบการพัฒนาชุดโครงการที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก จำนวน 5 ชุดโครงการ 21 โครงการย่อย	เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนครราชสีมาอย่างเป็นรูปธรรมตามแผนการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาพัฒนากลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพในการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะเพิ่มขึ้นและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ	ดำเนินการตามแผน

แผน	ระยะเวลา	กิจกรรม TOR	ผลที่คาดหวัง TOR	ผลที่เกิดขึ้นจริง	คำชี้แจง
				ภาคีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการได้ทำบทบาทหน้าที่เพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และมีการพัฒนาชุดโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยเข้าไปทำงานด้วย	
5.จัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพให้กับนักวิจัยในการสังเคราะห์งานจำนวน 2 ครั้ง (การพัฒนาเครื่องมือและการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์)	5,8	1.อบรมปฏิบัติการวิเคราะห์/สังเคราะห์งานวิชาการเพื่อสังคม 2.งานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ดำเนินโครงการได้รับการพัฒนาเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการอย่างน้อย 5 เรื่อง	นักวิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้และเตรียมข้อมูลและได้ Menu Scrip เพื่อเตรียมส่งตีพิมพ์ในวารสารที่ สกอ.ยอมรับ	มี menu Script จำนวน 5 เรื่อง	ได้ดำเนินงานตามแผนสำหรับการตีพิมพ์ในวารสารยังอยู่ระหว่างการรอผลตอบรับจากวารสารทั้ง 5 เรื่องโดยเป็นการนำเสนอในการประชุมวิชาการ 1 เรื่องและส่งตีพิมพ์ในวารสารซึ่งพื้นที่ ABC 1 เรื่อง และวารสารที่อยู่ใน TCI กลุ่ม 1 3 เรื่อง

แผน	ระยะเวลา	กิจกรรม TOR	ผลที่คาดหวัง TOR	ผลที่เกิดขึ้นจริง	คำชี้แจง
6.กิจกรรมถอดบทเรียนและองค์ความรู้ของแต่ละโครงการและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มหาวิทยาลัย ภาควิชาท้องถิ่น ชุมชน ฯลฯ	3,7,9	จัดเวที KM	นักวิจัยได้ถอดองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อนำผลจากงานวิจัยไปถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย	ได้หนังสือสารัตถะงานวิจัยเชิงพื้นที่	ดำเนินงานตามแผน
7.จัดเวทีระดับจังหวัดแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำเสนอผลจากการวิจัยโครงการต่างๆเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเลือกผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายเพื่อการพัฒนาเพิ่มขึ้น	11	จัดเวทีระดับจังหวัดแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำเสนอผลจากการวิจัยโครงการต่างๆ	ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย	จัดเวทีระดับจังหวัดเผยแพร่ผลงานวิจัย และจัดนิทรรศการแสดงผลงานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่โดยผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้นำจังหวัด ผู้นำชุมชน ภาควิชาเครือข่ายนักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการวิจัย	ดำเนินงานตามแผน
8. ประมวลผลโครงการและเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ในระยะที่ 2	12	นำเสนอต่อสกว.	นำเสนอรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์	รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ดำเนินงานตามแผน

ผลการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาพื้นที่

1. การบริหารงานวิจัยช่วงต้นน้ำ

1.1 การบริหารงานวิจัยได้สนับสนุนทุนคณะไปพัฒนาโจทย์ มีการพิจารณาให้ทุนวิจัย โดยใช้พื้นที่ตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง และ พื้นที่ตำบลกระเบื้องใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมาเป็นพื้นที่นำร่อง โดยเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด “ครัวโคราชสู่ครัวโลก” ซึ่งต้องดูว่ามีโจทย์ร่วมอะไรบ้าง เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขปัญหา และการพัฒนาพื้นที่เชิงบูรณาการ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนาพื้นที่ทุกภาคส่วน

1.2 การส่งเสริมให้คณะไปพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่และนำไปบูรณาการกับการเรียน การสอน และการบริการวิชาการ ด้วยการพานักศึกษาลงพื้นที่และมอบหมายหน้าที่ในแต่ละกิจกรรม ของโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา ในฐานะหน่วยจัดการงานวิจัยระดับมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทใน การสนับสนุนให้เกิดระบบและกลไกงานวิจัย จึงได้จัดโครงการนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มี ระบบและกลไกงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา การจัดกิจกรรมวิจัยสัญจร ปีที่ 2 เป็นการ ประชุมชี้แจงแนวทางการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ระหว่างวันที่ 8 - 28 ธันวาคม 2558 ณ ห้องประชุม คณะ จำนวน 6 คณะ การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 6 กรอบประเด็นวิจัย โดยในแต่ละกรอบวิจัย มหาวิทยาลัยได้กำหนดหน่วยงานที่ดำเนินการรับผิดชอบหลัก ดังนี้

สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการภายใต้ กรอบวิจัยชุดที่ 1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะสาธารณสุข เป็นเจ้าภาพหลักในการ ดำเนินการภายใต้ กรอบวิจัยชุดที่ 2 กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว ให้ได้มาตรฐาน GAP

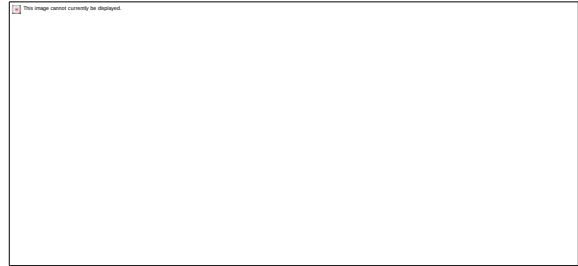
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการภายใต้ กรอบวิจัย ชุดที่ 3 การพัฒนารูปแบบการติดตามเฝ้าระวังภัยคุกคามความมั่นคงข้าวจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ ประโยชน์ที่ดิน ภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการภายใต้ กรอบวิจัยชุดที่ 4 นวัตกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดนครราชสีมา สู่มาตรฐานสากล

คณะวิทยาการจัดการ เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการภายใต้ กรอบวิจัยชุดที่ 5 การศึกษา วิเคราะห์และพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน การขนส่งผลผลิตและการตลาดข้าวในจังหวัดนครราชสีมา

คณะครุศาสตร์ เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการภายใต้ กรอบวิจัยชุดที่ 6 การส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่นด้านข้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหารในจังหวัด นครราชสีมา

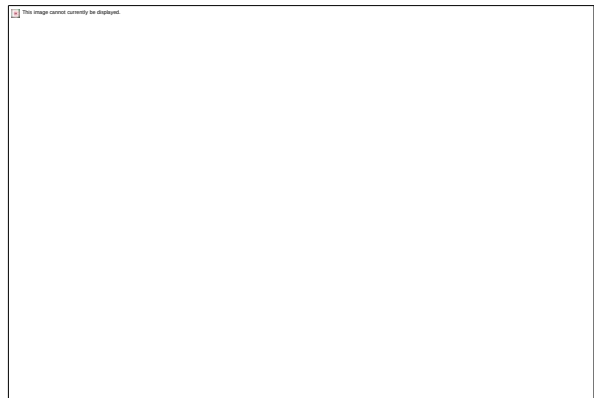
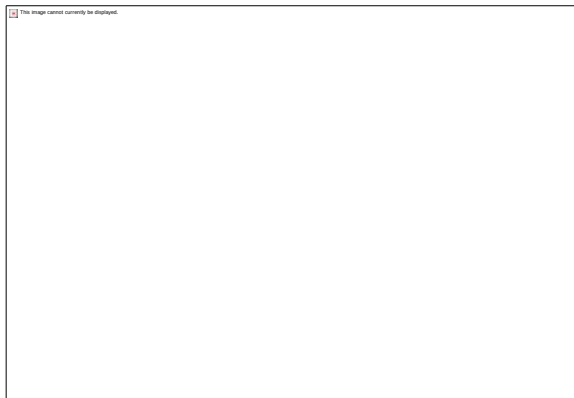
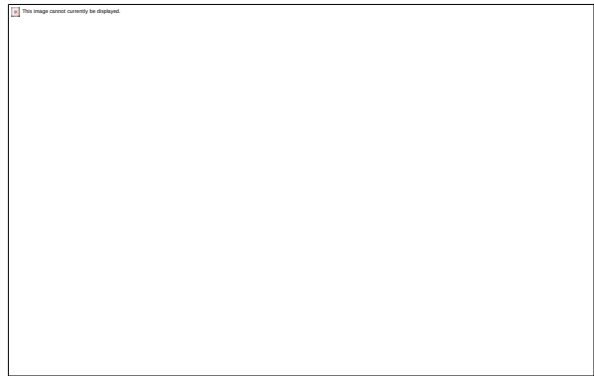
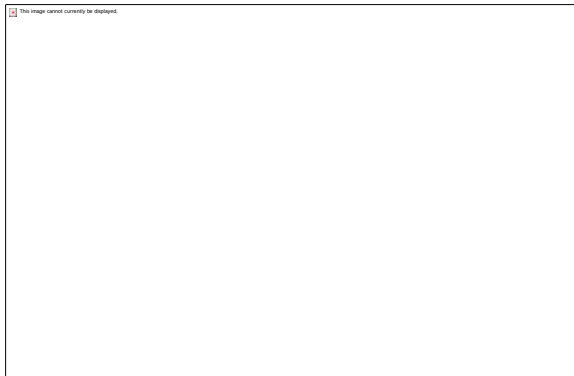
โดยเน้นการบูรณาการศาสตร์แต่ละสาขาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาพื้นที่ดำเนินโครงการโดยมีสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ เพื่อเชื่อมโยงและพัฒนาบริหารจัดการงานวิจัยและนักวิจัยพื้นที่ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาด้านอุตสาหกรรมการแปรรูปแบบครบวงจร หรือ Korat Food Valley โดยเน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกรและศูนย์ข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัยใน จังหวัดนครราชสีมา เป็นฐานในกระบวนการวิจัย เพื่อต่อยอดการพัฒนาให้ครบวงจร

1.3 การจัดเวทีนำเสนอเอกสารเชิงหลักการของคณะผู้วิจัย ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว. ซึ่งผลที่จะได้รับคือ อาจารย์ นักวิจัย ได้รับฟังและเข้าใจ ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ให้นักวิจัยได้แนวทางในการแก้ไขรายละเอียดตามข้อเสนอโครงการ เพื่อความถูกต้อง ครบถ้วนของเนื้อหา

การจัดการอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย และพัฒนาพื้นที่ ประจำปี 2559 และรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ ระยะที่ 1 ประจำปี 2558 วันที่ 12-13 มกราคม 2559 ณ ห้องประชุมครุเวทย์ ชั้น 2 อาคาร 17 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้มีส่วนร่วม มีองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัย

ที่สอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพสูง มีทักษะในการพัฒนาข้อเสนอการวิจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ตลอดจนร่วมพัฒนานักวิจัย เชิงพื้นที่ให้มีศักยภาพสูงขึ้นในด้านการพัฒนาโจทย์วิจัยขอแหล่งทุนภายนอก โดยมีคณะผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการด้านยุทธศาสตร์วิจัย เชิงพื้นที่และคณะ ซึ่งมีจำนวน 13 โครงการ ที่มารายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ จากทั้งหมด 14 โครงการ

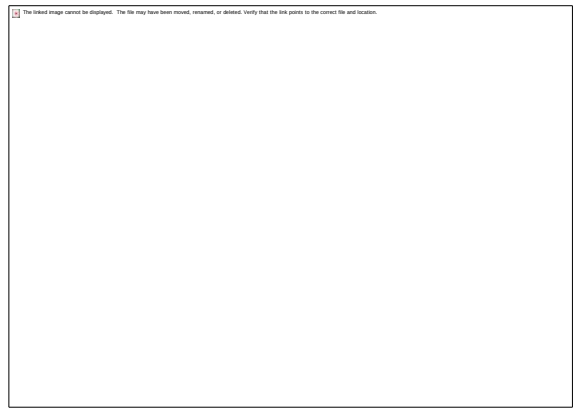
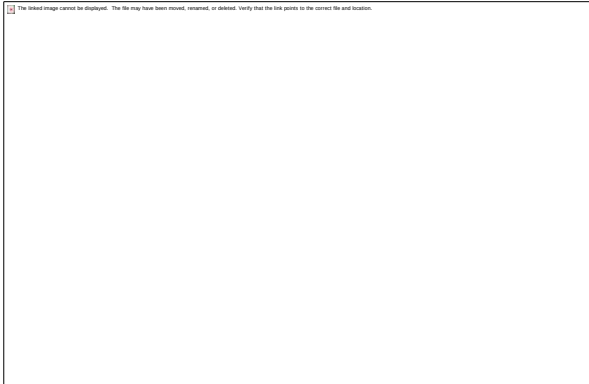

1.4 การจัดคลินิกนักวิจัยเพื่อพัฒนาเอกสารเชิงหลักการเป็นข้อเสนอการวิจัย (Full Proposal) โดยนักวิจัย ผู้รับการสนับสนุนทุนวิจัย ต้องจัดกลุ่ม เพื่อเข้าคลินิก โดยมี ผศ.ดร.วาสนา ภาณุรักษ์ และผู้ทำหน้าที่พี่เลี้ยง พัฒนาเอกสารเชิงหลักการเป็นข้อเสนอการวิจัย (Full Proposal) ซึ่งนักวิจัยต้องปรับแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเพื่อข้อเสนอโครงการวิจัยจะได้รับความสมบูรณ์ ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมคลินิกนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยน เรียนรู้ วางแผนการดำเนินงานวิจัย โดยกิจกรรมคลินิกนักวิจัยเชิงพื้นที่เป็นการให้คำปรึกษานักวิจัย ในการดำเนินงานวิจัยของโครงการวิจัยภายใต้กรอบวิจัยทั้ง 6 กรอบวิจัย พร้อมทั้งลงพื้นที่พูดคุยกับผู้ ใช้ ประโยชน์ ใน 2 รูปแบบ คือ

- นักวิจัยใหม่ เป็นผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยและยังไม่เคยทำงาน ABC มาก่อน จะใช้วิธีการเป็น “พี่เลี้ยง” ที่จะทำงานไปพร้อมๆ กัน

- นักวิจัย ABC เป็นนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำวิจัยมาบ้างแล้วและหรือเป็นผู้เคยทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม มหาวิทยาลัยจะมีการติดตาม สนับสนุนตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ โดยการใช้การติดต่อสื่อสารในหลายช่องทาง เช่น การโทรศัพท์, E-mail, Line, Face book, การร่วมกิจกรรมในโครงการ, การจัดประชุมรายงานความก้าวหน้าภายใน และการเชิญเข้าร่วมกิจกรรม ABC Forum ที่ทางมหาวิทยาลัย จัดขึ้น

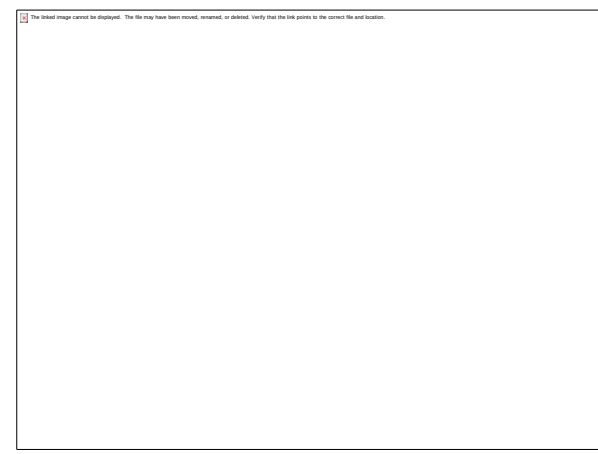
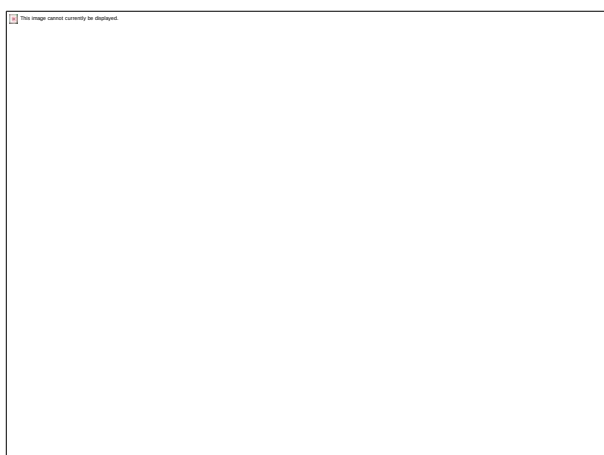

1.5 การประกาศผลการพิจารณาข้อเสนอการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและการทำสัญญาได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยระหว่างนักวิจัยกับมหาวิทยาลัย

2. การบริหารงานวิจัยช่วงกลางน้ำ คือการติดตามงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้า โดยผู้ที่นำเสนอรายงานความก้าวหน้านี้คือผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และนักวิจัยที่ได้รับสนับสนุนภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัว โดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว. และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องจากหอการค้า จังหวัดนครราชสีมา พี่เลี้ยงนักวิจัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย ทำให้ได้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ พี่เลี้ยงและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินการวิจัยให้ตอบโจทย์วิจัยและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้ตรงเป้าหมายอย่างแท้จริงต่อไป

หลังจากเวทีรายงานความก้าวหน้างานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว. จาก วันที่ 12-13 มกราคม 2559 มหาวิทยาลัยได้จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับแก้ไขรายงานความก้าวหน้าและข้อเสนอโครงการวิจัยในวันที่ 21 มกราคม 2559 ณ ห้องบรรยาย ชั้น 7 อาคาร 9 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนในประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำข้อเสนอแนะไปปรับแก้ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อตอบเป้าหมายของการวิจัยโดยให้เกิดระบบการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (University responsibility) ที่เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดนครราชสีมาอย่างเป็นรูปธรรมตามแผนการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 13 โครงการวิจัยที่มารายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ จากทั้งหมด 14 โครงการ ซึ่งนักวิจัยเชิงพื้นที่ได้นำผลจากการแลกเปลี่ยนประเด็นในครั้งนี้ไปแก้ไขรายงานการวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

2.2 จัดเวทีการจัดการความรู้ 3 ครั้ง ดังนี้

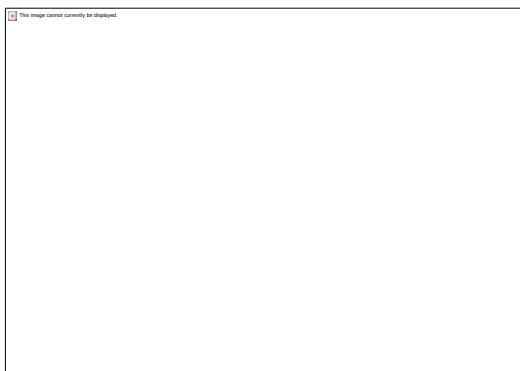
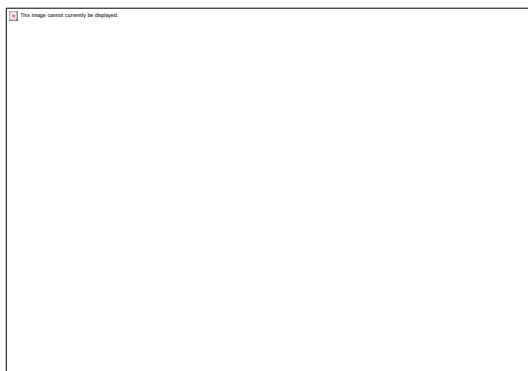
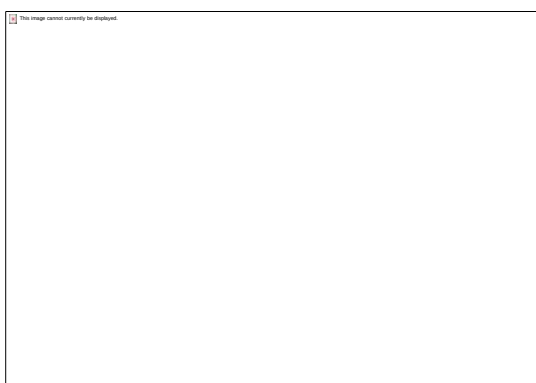
2.2.1 การจัดอบรมปฏิบัติการแนวคิดและเครื่องมือการทำงานวิชาการเพื่อสังคม โดยทีมวิทยากรจากสถาบันคลังสมองของชาติ (KNIT) ระหว่างวันที่ 2- 4 มีนาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้แนวคิดและหลักการของการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเพิ่มและพัฒนาศักยภาพบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ผ่านการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับเครื่องมือในการทำงานกับชุมชนแบบมีส่วนร่วม การคัดเลือก/พัฒนาโจทย์บนฐานวิชาการ และบริบทของชุมชน รวมถึงแนวทางการเขียน Concept Paper/Proposal งานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ และเพื่อยกระดับการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ให้เข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย และเกิดการบูรณาการภารกิจของมหาวิทยาลัยในการทำงานเพื่อสังคม ซึ่งผลจากการอบรมครั้งนี้ นักวิจัยเชิงพื้นที่ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมกับสังคมที่สามารถปรับใช้กับภารกิจของมหาวิทยาลัย สามารถนำหลักการ เทคนิค และวิธีการในการออกแบบกระบวนการ และเครื่องมือในการทำงาน รวมทั้งมีทักษะในการทำงานร่วมกับชุมชนเพิ่มมากขึ้น และได้แนวคิด หลักการและวิธีการในการคัดเลือก/พัฒนาโจทย์ บนฐานวิชาการและบริบทของชุมชน รวมถึงแนวทางการเขียน “Concept Paper/Proposal งานวิจัยเชิงพื้นที่” โดยมีคณะวิทยากรจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น)

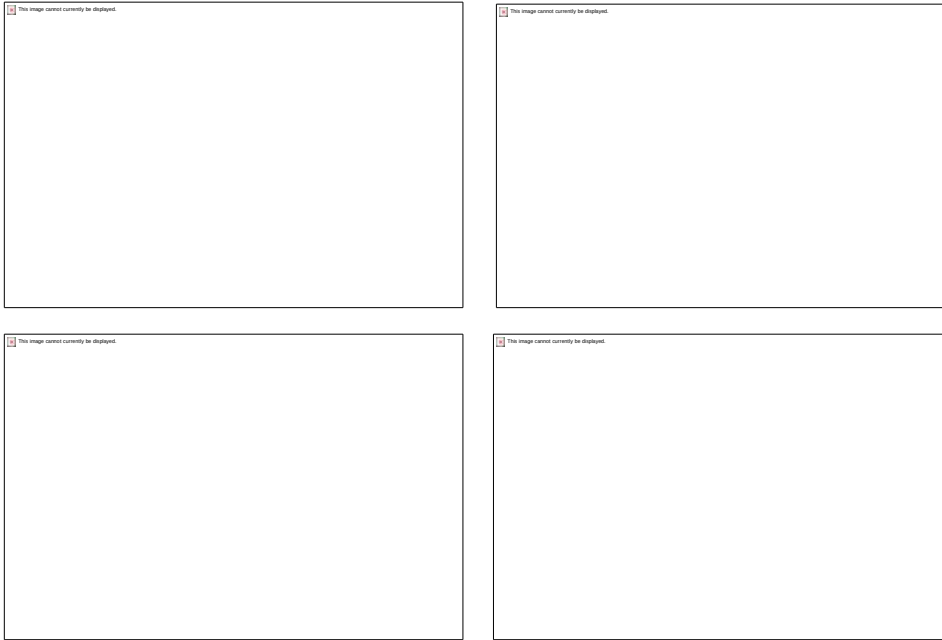
2.2.2 เวทีการจัดการความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน ผลที่ได้จากกระบวนการนี้คือ รายละเอียดในการเตรียมความพร้อม รายงานความก้าวหน้าโครงการรอบ 6 เดือน และได้กำหนดการนัดหมายการจัดเวทีแลกเปลี่ยนครั้งถัดไป

2.2.3 การติดตามเยี่ยมพื้นที่/ชุมชน ร่วมกับโครงการที่ได้รับทุน เป็นการติดตามและประเมินผลงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการระยะที่ 1 เป็นการติดตามโครงการโดยร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นการวิจัย พร้อมทั้งปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินงานวิจัย โดยแลกเปลี่ยนระหว่างนักวิจัย ชุมชนและเครือข่ายในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการให้กำลังใจในการดำเนินโครงการวิจัย

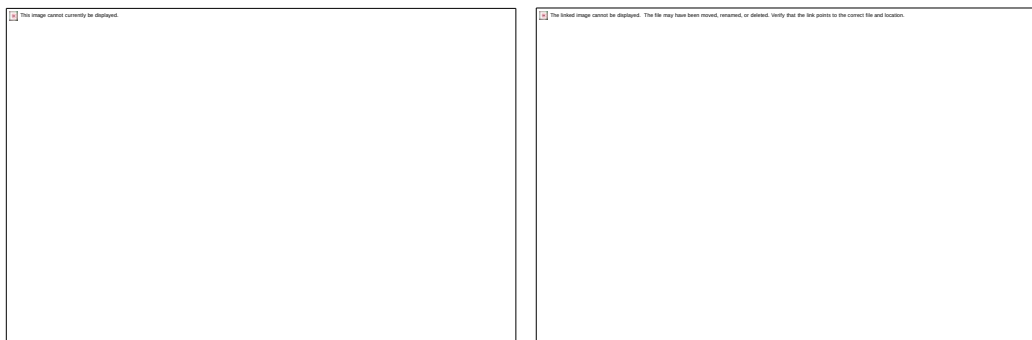

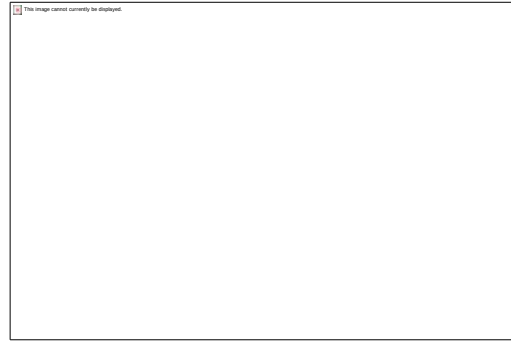
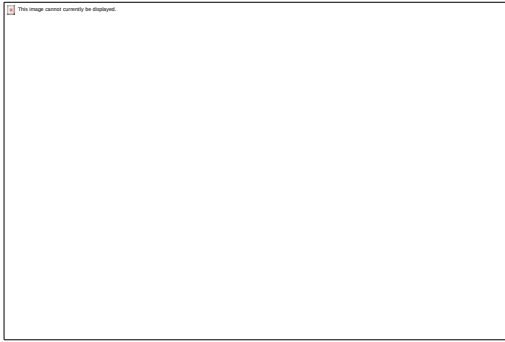
3. การบริหารงานวิจัยช่วงปลายน้ำ คือ การเผยแพร่ผลการวิจัย

3.1 การเขียนบทความวิจัย โดยสถาบันคลังสมองได้อบรมการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลงานวิชาการเพื่อสังคม เมื่อวันที่ 18-19 พฤษภาคม 2559 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร “นักวิชาการเพื่อสังคม” ที่มุ่งหวังจะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการทำงานกับสังคมภายนอกโดยมีวิชาการเป็นพื้นฐานสำคัญ ซึ่งเน้นที่การเรียนรู้และแลกเปลี่ยน โดยวิทยากร รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ บรรณาธิการวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ บรรยายหัวข้อ “หลักการและแนวทางการวิเคราะห์/สังเคราะห์งานวิชาการเพื่อสังคม” กิจกรรม Workshop “การวิเคราะห์งานวิชาการเพื่อสังคม : PAR” “การวิเคราะห์งานวิชาการเพื่อสังคม : Change” เครือข่ายการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลงานวิชาการเพื่อสังคม

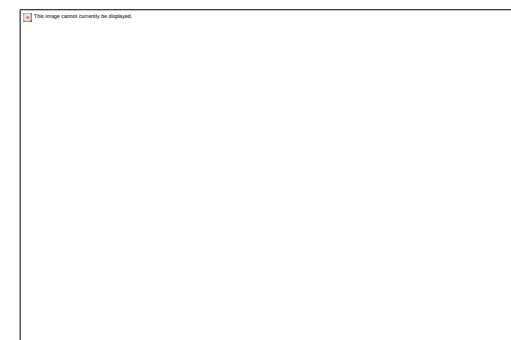
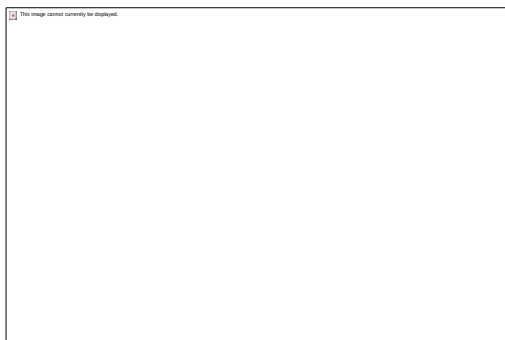
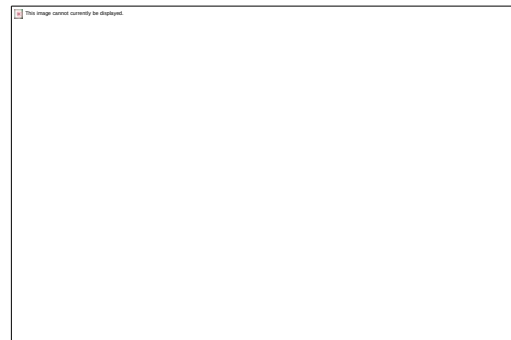
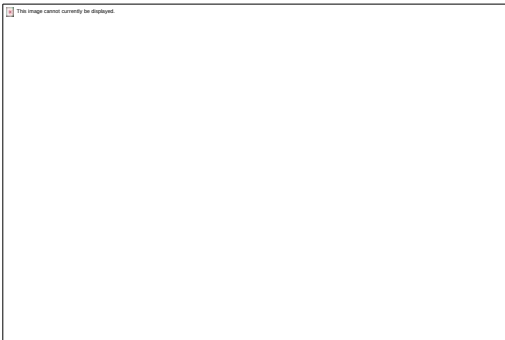

3.2 การอบรมการพัฒนาบทความวิชาการเพื่อสังคม”ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าว ที่มีคุณลักษณะเฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมา ตามยุทธศาสตร์ ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระหว่างวันที่ 14-15 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องประชุม ดร.เศาวนิต เสดานนท์ อาคาร 9 ชั้น 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเสริมความรู้และความเข้าใจพื้นฐานของการทำงานวิชาการเพื่อสังคม รวมถึงหลักการของการประเมินคุณภาพ ผลงานวิชาการเพื่อสังคม 2) เพื่อเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและหลักเกณฑ์ของการเขียนบทความวิชาการเพื่อสังคมสำหรับการ ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารภายในประเทศ 3) เพื่อเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ของนักวิชาการ/นักวิจัยในการเขียนบทความวิชาการเพื่อสังคมสำหรับการ ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารภายในประเทศ โดยวิทยากร รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ บรรณาธิการวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

3.3 การเผยแพร่ผลงานวิจัย ลักษณะการเผยแพร่เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
จัดนิทรรศการแสดงผลงานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยผู้เข้าร่วมประชุม
จากทุกภาคส่วน ทั้งผู้นำจังหวัด ผู้นำชุมชน ภาควิชาเครือข่าย นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจาก
การวิจัย

บทที่ 4

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการการวิจัยและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมศักยภาพการผลิตข้าวที่มีคุณลักษณะ เฉพาะและสร้างความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมาตามยุทธศาสตร์ครัวโคราชสู่ครัวโลก ระยะที่ 2 สามารถสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สรุปภาพผลการดำเนินงานจากการทำงาน ในทั้ง 2 มิติ ด้านการบริหารจัดการ การวิจัยและด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่

ด้านการบริหารจัดการงานวิจัย

มหาวิทยาลัยได้ยกระดับการจัดการบริหารงานวิจัย ซึ่งใช้กระบวนการประชุมและการมีส่วนร่วม กระบวนการจัดการความรู้ทั้งระหว่างหน่วยระดับมหาวิทยาลัย ระหว่างคณะและนักวิจัย ระหว่างนักวิจัยพี่เลี้ยงและนักวิจัยรุ่นใหม่ มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัย พัฒนานักบริหาร จัดการงานวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย มีระบบคลินิกวิจัยให้คำปรึกษา (Coaching) เป็นรายโครงการ โดยการดำเนินโครงการในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 คณาจารย์นักวิจัย มีความตื่นตัวในการดำเนินวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในระยะที่ 2 มหาวิทยาลัยได้มีการติดตาม โครงการวิจัยโดยการลงพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยทำให้คนในพื้นที่เกิดความคาดหวังในการดำเนินงานโครงการวิจัย และส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากพันธกิจของ มหาวิทยาลัยในการเป็นที่พึ่งของท้องถิ่นกอบกู้กับผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ทำให้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ยิ่งขึ้น

กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ใช้กระบวนการ การประชุมปฏิบัติการศึกษาบริบทและค้นหาโจทย์วิจัยในพื้นที่ โดยใช้เวทีระดมสมองค้นหาโจทย์วิจัย ร่วมกับภาคีต่างๆ ในพื้นที่ นำเสนอกระบวนการค้นหา การจัดการความรู้ (KM) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในกลุ่มนักวิจัย การนำเสนอประสบการณ์ ใช้กระบวนการ Training เป็นรายโครงการ จัดเวทีวิพากษ์ โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก (สกว.) สถาบันคลังสมองของชาติ (KNIT) และเครือข่าย

ผลการพัฒนานักวิจัย มีการพัฒนานักวิจัยไปพร้อมๆ กับการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ซึ่งนักวิจัย ในระยะที่ 1 ส่วนหนึ่งเป็นนักวิจัยหน้าใหม่ 11 โครงการ และอีกส่วนหนึ่งเป็นนักวิจัยที่มีประสบการณ์ ด้านการวิจัยอยู่แล้ว 4 โครงการ ในระยะที่ 2 เป็นนักวิจัยใหม่ 6 โครงการ และอีกส่วนหนึ่งเป็นนักวิจัย ที่มีประสบการณ์ 18 โครงการ แต่ทั้ง 2 ส่วนนี้ยังคงติดอยู่กับการวิจัยพื้นฐานไม่มีประสบการณ์ทำวิจัย เชิงพื้นที่ ผลสำเร็จของโครงการวิจัยคือการตีพิมพ์ผลงานวิจัย การนำเสนอในการประชุมวิชาการทั้งใน ระดับชาติและนานาชาติ เท่านั้น การพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่และการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้สร้าง

เวทีให้นักวิจัยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมไปถึงกระบวนการพัฒนาข้อเสนอการวิจัยและกิจกรรมหนุนเสริมจากสถาบันคลังสมองของชาติซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความเข้มข้น อันเป็นเอกลักษณ์ของโครงการ ABC ผ่านการประชุมอบรม การประเมินข้อเสนอโครงการและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ล้วนส่งผลให้นักวิจัยได้เล็งเห็นคุณค่าของการทำงานวิจัยรับใช้สังคม ส่งผลต่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ท้าทายความสามารถ และผลสำเร็จไม่ใช่แค่การนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานอย่างที่ผ่านมา

ด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์วิจัยของพื้นที่

ผลการพัฒนาโจทย์และข้อเสนอโครงการวิจัยทั้ง 2 ระยะ ได้ดำเนินการวิจัยใน 2 พื้นที่ คือ ตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง และ ตำบลกระเบื้องใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โครงการพัฒนางานวิจัยและการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ระยะที่ 1 ได้พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 14 โครงการ รวมงบประมาณที่จัดสรรแล้วเป็นจำนวนเงิน 2.80 ล้านบาท โดยมีสถานะการดำเนินงาน ดังนี้ 1) เป็นโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 4 โครงการ 2) อยู่ระหว่างดำเนินการวิจัย 10 โครงการ ซึ่งพื้นที่ตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง ได้มีการสนับสนุนร่วมทุนวิจัยโดยมีการสร้างโรงเรียนในโครงการวิจัยและพัฒนาข้าวโป่งโคราชเชิงพานิชย์ถือเป็นศักยภาพของชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ผลการพัฒนาโจทย์และข้อเสนอโครงการวิจัยระยะที่ 2 จำนวน 22 โครงการ รวมงบประมาณที่จัดสรรแล้วเป็นจำนวนเงิน 3.24 ล้านบาท และมีสถานะอยู่ระหว่างดำเนินการวิจัย ทั้ง 22 โครงการ (2 แผนงานวิจัย 7 โครงการย่อย 13 โครงการเดี่ยว) โครงการที่อยู่ระหว่างพัฒนาโครงการ จำนวน 2 โครงการ คาดการณ์งบประมาณ 500,000 บาท สามารถแบ่งกลุ่มเชิงประเด็นได้ 5 ด้าน คือประเด็นที่ 1 กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP ประเด็นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการติดตามเฝ้าระวังภัยคุกคามความมั่นคงข้าวจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก ประเด็นที่ 3 นวัตกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดนครราชสีมาสู่มาตรฐานสากล ประเด็นที่ 4 การศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน การขนส่งผลผลิตและการตลาดข้าวในจังหวัดนครราชสีมาประเด็นที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่นด้านข้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหารในจังหวัดนครราชสีมา

บทความวิจัยที่เผยแพร่

จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) บทความวิชาการที่เผยแพร่และตีพิมพ์ลงวารสาร จำนวน 5 บทความ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการส่งบทความยังวารสารวิจัยและพัฒนาพื้นที่ 1 บทความ วารสารที่อยู่ในฐาน TCI 3 บทความ และ 2) บทความที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ (Proceeding) จำนวน 1 บทความ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการส่งบทความไปนำเสนอในการประชุมวิชาการ

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านเชิงสาธารณะ 2) ด้านเชิงนโยบาย 3) ด้านเชิงพาณิชย์ จากจำนวนโครงการทั้งสิ้น 13 โครงการ มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ทั้ง 3 ด้าน จำนวน 6 โครงการ มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ 2 ด้าน ด้านเชิงสาธารณะและ ด้านเชิงนโยบาย จำนวน 5 โครงการ และอยู่ระหว่างการเผยแพร่เพื่อการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จำนวน 2 โครงการ

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จ ในทั้ง 2 มิติ ด้านการบริหารจัดการการวิจัยและด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่

เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จจากการดำเนินการโครงการระยะที่ 2 ประจำปีงบประมาณ 2559 สามารถสรุปเป็นปัจจัยที่สำคัญอยู่ 3 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เป็นตัวป้อนหรือปัจจัยนำเข้า พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จ

1) ปัจจัยด้านนักวิจัยและทีมวิจัย ความรู้และประสบการณ์ ความทุ่มเท และความพร้อมในการเรียนรู้ในการทำงานเชิงพื้นที่ของตัวนักวิจัยถือว่าเป็นทุนที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่มีโอกาสที่จะเกิดความสำเร็จได้มาก การสร้างทีมวิจัยที่มีลักษณะการบูรณาการศาสตร์จากหลากหลายสาขาเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้เกิดการทำงานร่วมมือรวมพลังที่จะทำให้การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่มีผลเป็นรูปธรรม ดังนั้นการเตรียมทีมวิจัยระดับคณะจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก กล่าวคือ การพัฒนาโจทย์วิจัยตามความต้องการของชุมชน และการสร้างทีมวิจัยที่มาจากกลุ่มคนที่ใฝ่การเรียนรู้ นอกจากนั้นยังรวมถึงการทำความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นวิเคราะห์ปัญหา พัฒนาโจทย์วิจัย การสร้างการมีส่วนร่วมจากทีมวิจัยจากหลากหลายสาขา หลากหลายกลุ่มคน หลากหลายบทบาทหน้าที่ การเตรียมทีมและการจัดแบ่งบทบาทการทำงาน การวางแผนการวิจัยการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการทำงานร่วมกันที่ชัดเจน

2) ปัจจัยด้านงบประมาณ กระบวนการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่นอกจากจะต้องอาศัยทีมวิจัยที่ดีแล้ว ต้องมีงบประมาณหรือทุนวิจัยในการดำเนินการที่เหมาะสมและเพียงพอ และมีระบบสนับสนุนงบประมาณที่มีความคล่องตัว

3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ บริบทของพื้นที่ถือว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ ไม่จะเป็นสภาพทางกายภาพ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน องค์กร/หน่วยงานในพื้นที่ หรือเรียกว่าทุนในเชิงพื้นที่ หากมีทุนเดิมในเชิงพื้นที่ที่ดีอยู่แล้ว เมื่อนักวิจัยเข้าไปสนับสนุนในเชิงวิชาการก็ย่อมทำให้ความสำเร็จในการพัฒนาเกิดขึ้นได้ง่าย

4) ปัจจัยด้านระยะเวลา เป้าหมายในการทำงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่คือการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านสภาพทางกายภาพ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนก็ตามต้องใช้เวลาค่อนข้างมากจึงจะเห็นการเปลี่ยนแปลง นักวิจัยจึงต้องอาศัยการทำงานที่ต่อเนื่องและมีระยะเวลาที่เหมาะสมที่จะวัดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่

2.1.2 ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) สำหรับปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จของการดำเนินงาน คือ การมีระบบและกลไกบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ถือเป็นปัจจัยด้านกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบสำคัญของระบบและกลไก ดังนี้

1) คณะทำงานที่รับผิดชอบขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งผู้ประสานงานโครงการ (Project Manager) ที่มีความรู้และเข้าใจในงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่และมีความเสียสละเพื่อการประสานงานร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกันและนำไปสู่การสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรต่างๆ ร่วมกันในการพัฒนา

2) กระบวนการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ทั้งการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเชิงพื้นที่ การประชุมทีมวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและการวางแผนการทำงานอย่างต่อเนื่องร่วมกัน มีการออกแบบเครื่องมือ วิธีการเก็บข้อมูลอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการทำงาน และประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างรอบด้าน มีการตรวจสอบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเวทีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อช่วยในกระบวนการวิจัย การจัดระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย กระบวนการจัดการงบประมาณโครงการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

3) ระบบกำกับ ติดตามงานวิจัย เพื่อสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือให้นักวิจัยสามารถดำเนินงานวิจัยให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งการมีกระบวนการติดตามข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลร่วมกันกับแหล่งทุน

4) ระบบการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นกระบวนการปลายน้ำ ถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่จะสะท้อนผลการพัฒนาได้อย่างชัดเจน ในกระบวนการนี้ต้องอาศัยการสื่อสารข้อมูลงานวิจัยที่เป็นผลที่เกิดกับพื้นที่ให้แก่ผู้ใช้ประโยชน์ และขยายผลในเชิงของการพัฒนาให้มากขึ้น เป็นตัวชี้วัดของความสำเร็จที่จะกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่หรือการต่อยอดงานวิจัยให้มีความต่อเนื่องต่อไป

2.1.3 ปัจจัยด้านผลผลิต/ผลที่เกิดขึ้น (Output) สำหรับปัจจัยด้านผลผลิตที่สะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงาน มีดังนี้

1) การพัฒนาคน ได้แก่ นักวิจัยและทีมวิจัยมีทักษะ ความสามารถในการทำวิจัยเชิงพื้นที่มากขึ้น ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาที่ได้จากการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การบันทึกและการเขียนรายงานการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ การเขียนเอกสารเชิงหลักการ และการเขียนโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากแหล่งทุน การดำเนินการวิจัย รวมทั้งการเขียนบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ผู้ใช้ประโยชน์

2) องค์ความรู้จากการวิจัย สำหรับองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยในลักษณะของงานวิจัยเชิงพื้นที่ เป็นองค์ความรู้ที่จับต้องได้ ขยายผลได้ที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม มีการบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนาลักษณะองค์ความรู้ จึงมีทั้งมิติของวิธีการจัดการกับปัญหาด้วยการใช้องค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เกิดนวัตกรรมในการแก้ปัญหาพื้นที่ และเครื่องมือวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปใช้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ รวมทั้งการได้แนวทางการพัฒนาการจัดการปัญหาและการพัฒนาต่อยอดโครงการวิจัยในอนาคต และมีการยกระดับการทำงานที่สูงขึ้น และขยายฐานหรือองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่นอื่นๆ

3) เกิดการพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยระดับมหาวิทยาลัยและชุมชน ตลอดจนกลไกการจัดการปัญหาในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเกิดกลุ่มคนทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ส่งผลให้พื้นที่ได้รับการพัฒนาและเกิดความศรัทธาในสถาบัน

4) เกิดการร่วมมือรวมพลังของทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ เช่น การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ที่จะส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว

2.2 การวิเคราะห์จุดเด่นและจุดอ่อนของสถาบัน ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของสถาบัน

2.2.1 เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีพันธกิจชัดเจนในการเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น ทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย และบริการวิชาการแก่สังคม ทำให้มีภาคีเครือข่ายในพื้นที่ค่อนข้างกว้างขวางเอื้อต่อการพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่

2.2.2 จำนวนนักวิจัยที่มีประสบการณ์งานวิจัยเชิงพื้นที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับนักวิจัยที่เน้นเชิงวิชาการ มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายหรือทิศทางการสร้างนักวิจัยเชิงพื้นที่ให้ชัดเจนทั้งในมิติปริมาณและคุณภาพ

2.2.3 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัยด้านงบประมาณในลักษณะการบูรณาการระหว่างหน่วยงานหรือในลักษณะการร่วมทุนระหว่างหน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยกับคณะยังไม่มีชัดเจน เนื่องจากยังไม่มีระเบียบ/หลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าว หน่วยจัดการงานวิจัยของจึงควรเร่งรัดในการจัดทำระเบียบ/หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิจัยด้านงบประมาณในลักษณะการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย

2.2.4 งบประมาณด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีจำกัด ทำให้การจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้กับนักวิจัยยังไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการทำงานของนักวิจัย มหาวิทยาลัยควรให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทุนวิจัย และขยายภาคีเครือข่ายในระดับจังหวัด และกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากการวิจัย

2.3 การวิเคราะห์ผลสะท้อนของโครงการต่อความตื่นตัวของคณาจารย์ ผู้บริหาร ชุมชนที่ได้รับประโยชน์ การปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย คุณค่าอื่นๆ

2.3.1 หน่วยบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการทำงานเพื่อให้สามารถสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งในด้านการจัดการ

งบประมาณ การพัฒนานักวิจัย ระบบการกำกับติดตาม และระบบการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัย รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ และนำไปสู่การผลักดันให้เกิดนโยบายระดับมหาวิทยาลัย และระดับจังหวัดต่อไป

2.3.2 ได้มีความตื่นตัว และความสนใจของคณาจารย์ บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมาในการเข้ามาทำงานวิจัยเชิงพื้นที่อย่างชัดเจน เกิดบรรยากาศเชิงวิชาการภายในสถาบัน เพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัยข้ามคณะ ข้ามสาขา ทำให้เกิดนักวิจัยเชิงพื้นที่ที่เข้าร่วมกระบวนการขับเคลื่อนเพิ่มมากขึ้น

2.3.3 เกิดความร่วมมือและความตื่นตัวของภาคีเครือข่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานพัฒนาพื้นที่ โดยมีกระบวนการวิจัยเข้าไปร่วมและมีนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยไปทำงานวิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ทำให้เกิดบรรยากาศการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาพื้นที่ ก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง การทำงานพัฒนาพื้นที่ที่มีการขับเคลื่อนในลักษณะร่วมมือรวมพลัง ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ

3. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางการทำงานในปีต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะต่อสถาบัน ทั้งในด้านการบริหารจัดการงานวิจัย และในด้านการพัฒนางานวิจัย เพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่ ดังนี้

3.1.1 ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยให้ชัดเจน ทั้งในมิติปริมาณและคุณภาพ

3.1.2 ควรจัดทำแผนงานวิจัยบูรณาการ ระหว่างภาคีเครือข่ายเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย การวิจัย

3.1.3 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคลังข้อมูลชุดโจทย์วิจัยและโจทย์วิจัย พัฒนาโดยความร่วมมือของสถานศึกษา องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชนภายในจังหวัดเพื่อพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัด

3.1.4 โจทย์วิจัยมีความหลากหลายมากขึ้นตามความต้องการของพื้นที่และมีการบูรณาการ ข้ามศาสตร์ข้ามสาขา

3.1.5 เน้นระบบกำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

3.1.6 จัดตั้งอำนวยการความสะดวก สนับสนุนการดำเนินการวิจัยให้เพียงพอ

3.1.7 จัดระบบการเผยแพร่ สื่อสาร การขยายผลการวิจัย เพื่อเสริมสร้างชุมชนท้องถิ่น

3.1.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูลการวิจัยเพื่อการใช้งานของชุมชนท้องถิ่น

3.1.9 ควรมีการพัฒนาศักยภาพนักจัดการงานวิจัย (Project Manager) เพื่อให้การขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ในระดับคณะ ให้มีความคล่องตัว

3.2 ข้อเสนอแนะต่อ สกว./แหล่งทุน ทั้งในด้านเงื่อนไขการสนับสนุน การจัดการระบบพี่เลี้ยง การพัฒนาระบบงานสนับสนุนเครือข่าย การผลักดันผลงานวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ ฯลฯ ดังนี้

3.2.1 จัดให้มีพี่เลี้ยง/ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยที่ได้รับทุนอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 สกว.หรือหน่วยงานกลางของแหล่งทุนควรมีการจัดกิจกรรมเสริมที่เอื้อต่อการพัฒนานักวิจัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดกิจกรรมอบรมเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่ การคัดเลือกเครื่องมือ การตั้งโจทย์หรือค้นหาโจทย์ เป็นต้น

3.2.3 มีกระบวนการพัฒนานักวิจัยให้เกิดความต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาการกับนักวิจัยเอง

3.2.4 มีแนวทางสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงโดย สกว./แหล่งทุน ร่วมผลักดันกับภาคที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

- กมลมาศ ศรีนาค. (2551). กระบวนการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าวของเกษตรกร
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สังคมศาสตร์
เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ปิยวรรณ คลังชำนาญ. (2552). การใช้วัสดุอินทรีย์ในท้องถิ่นปรับปรุงดินเค็มเพื่อการผลิตข้าว
ขาวดอกมะลิ 105 ในพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาศาสตรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา
- วาสนา ภาณุรักษ์ และคณะ.(2556). ความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความ
มั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัด
นครราชสีมา. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วาสนา ภาณุรักษ์ และคณะ.(2557).การศึกษาวิจัยการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการแปรรูป
ผลผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์. สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา. (2557). รายงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา 2557.
นครราชสีมา
- สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา.(2557).ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา 2557.
นครราชสีมา.
- สมหมาย เลิศนา, ผกาทิพย์ เลิศนา และปิบลวัฒน์ ยังสุข. (2556). การเปรียบเทียบวิธีการ
เตรียมดินสำหรับนาหว่านข้าวแห้งในพื้นที่ทุ่งสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและ
พัฒนาข้าว
- ก้าน จันทรพรหมมา. (2550). การพัฒนาระบบบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- กิตติ สัจจาวัฒนา. (2557). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบสร้างสรรค์.
มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เสมอ ถาน้อย. (2557). การประสานงานการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและ
การดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.) กับมหาวิทยาลัยนเรศวร (มณ.). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสมอ ถาน้อย. (2557). การพัฒนางานวิจัยและการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่จังหวัด
พิษณุโลก. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉัตรนภา พรหมมา. (2551). รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้จัดการ
งานวิจัยเชิงพื้นที่ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือ
ตอนล่าง. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.